

Verhoogde kans op een delier?

Maatregelen om een delier te voorkomen

Geriatricie

Inleiding

U of uw naaste heeft een verhoogd risico op een delier. Dat heeft de verpleegkundige en/of uw behandelend specialist uitgelegd. In deze folder leest u wat een delier is en wat we samen met u kunnen doen om te proberen een delier te voorkomen.

Wat is een delier?

Een delier noemen we ook wel een delirium of plotselinge verwardheid.

De aandoening komt regelmatig voor bij (oudere) patiënten in het ziekenhuis. Patiënten met een delier hebben onder andere problemen met denken, kunnen informatie niet goed meer onthouden en vaak nemen zij de werkelijkheid anders waar. Dagelijkse handelingen kosten daardoor meer moeite. Patiënten kunnen erg onrustig of juist abnormaal slaperig zijn.

Een delier ontstaat door lichamelijke ontregelingen. Deze ontregelingen kunnen worden veroorzaakt door een operatie, door een ontsteking, door ziekten aan het hart of longen, door stoornissen in de stofwisseling, door bepaalde medicijnen etc. Meestal is een delier tijdelijk.

Welke patiënten hebben een verhoogd risico op een delier?

Een delier kan op elke leeftijd voorkomen maar niet iedereen heeft er evenveel kans op. Een verhoogd risico heeft u vooral als u:

- Al een delier heeft gehad.
- Geheugenproblemen heeft.
- 24 Uur voor opname hulp nodig had met wassen en aankleden.
- Minder goed kunt horen of minder goed kunt zien.
- Regelmatig veel alcohol, nicotine of drugs gebruikt.

Wat doet het Dijklander Ziekenhuis om een delier te voorkomen?

Uw behandelend specialist en de verpleegkundige nemen passende maatregelen om te proberen een delier bij u te voorkomen. Maar het is niet zeker of u daardoor ook echt geen delier krijgt. Dat hangt namelijk ook af van factoren waar we minder of geen invloed op uit kunnen oefenen, zoals uw conditie bij opname, de ernst van de aandoening, de aard van de behandeling en eventuele complicaties.

Het voorkómen (preventie) van een delier gebeurt vaak op verschillende manieren. Op welke wijze het behandelteam dit bij u doet, hangt af van uw persoonlijke situatie.

Artsen en verpleegkundigen proberen op allerlei manieren uw lichamelijke en geestelijke conditie zo stabiel mogelijk te houden.

Zo proberen we ervoor te zorgen dat u:

- Voldoende eet en drinkt.
- Geen of zo min mogelijk pijn heeft.
- Regelmatig uit bed komt (zodra dit kan).
- Uw eventuele hulpmiddelen als uw bril en gehoorapparaat goed kunt gebruiken.
- Een klok en een kalender bij uw bed heeft.
- Overdag een goede balans heeft tussen activiteiten en rust.
- 's Nachts goed kunt slapen.

Daarbij kijken we steeds goed naar u of er bij u verschijnselen van verwardheid ontstaan. Dit observeren doen we tijdens onze gewone dagelijkse werkzaamheden. We letten er op of u voldoende helder bent, of u uw aandacht voldoende bij bijvoorbeeld gesprekken kunt houden, of u genoeg overzicht blijft houden over uw situatie en hoe het met uw geheugen gaat. Daarbij houden we er natuurlijk rekening mee dat u ziek bent of net geopereerd.

Verder zijn we alert op situaties of factoren die een delier kunnen veroorzaken. U moet hierbij denken aan bijvoorbeeld infecties, wisseling van medicijnen, gebruik van katheters, onverwachte schommelingen in uw temperatuur, bloeddruk, polsslag, enzovoort.

Soms schrijven we vooraf ook al bepaalde medicijnen voor. Deze medicijnen verminderen het effect van dopamine, een eiwit in de hersenen, dat (mede) verantwoordelijk is voor de verschijnselen van een delier. Dit kan de duur en de ernst van een eventueel delier verkorten/verminderen. Voor iedere patiënt wordt zo mogelijk een persoonlijk behandelplan opgesteld.

Tenslotte vragen we bij dit alles vaak de geriater en de geriatrieverpleegkundige voor advies in medebehandeling. Zij hebben namelijk veel ervaring met patiënten met een delier.

Wat kunt u zelf doen?

U kunt - samen met uw naasten - ook veel doen om een delier te voorkomen.

- Meld het als eerder sprake is geweest van een delier of een verwarde periode.
- Wees eerlijk over het eventuele bestaan van geheugenproblemen.
- Wees eerlijk over het gebruik van alcohol, nicotine en medicatie.
- Zorg dat uw bril, contactlenzen en gehoorapparaat (met reservebatterijen) tijdens de opname aanwezig zijn en ook worden gebruikt.
- Breng enkele vertrouwde zaken van thuis mee, zoals een foto met familieleden, een eigen kussen, wekker of horloge, favoriet tijdschrift of puzzelboekje.
- Spreek duidelijk af wie het aanspreekpunt is voor u (wie kunnen wij bellen als u verward dreigt te worden).
- Voor uw naaste geldt: meld veranderingen in de gedachtegang of het gedrag van uw naaste bij de verpleging.

Het ziekenhuis is een hectische omgeving waar rondom de patiënt veel gebeurt. Als u een verhoogd risico heeft op een delier of er is bij u sprake van geheugenproblemen, kan het fijn zijn als er ook buiten de bezoektijden om of 's nachts iemand bij u aanwezig kan zijn om u te begeleiden en te ondersteunen.

De verpleegkundige van de afdeling vraagt dit mogelijk tijdens uw opname aan uw naaste. Dit gebeurt altijd in overleg met u. U kunt hier ook zelf afspraken over maken met de verpleegkundigen van de afdeling. Wij willen u en uw naaste nu al op deze mogelijkheid wijzen, zodat u hier eventueel al rekening mee kunt houden voordat u echt wordt opgenomen. Uw naaste hoeft dan niet op het laatste moment tijdens de opname nog van alles te regelen op het werk en thuis.

Tot slot

Als u een delier heeft, kunt u door de verwardheid zelf niet goed meer aangeven hoe het met u gaat. U kunt minder goed meehelpen met de behandeling of de revalidatie. Een delier is kortom een vervelende aandoening die we samen met u graag willen voorkómen.

Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, kunt u deze altijd bespreken met de verpleegkundige of uw behandelend arts.

Notities:

Locatie Enkhuizen

Molenweg 9b
1601 SR Enkhuizen
T. 0228 312 345

Locatie Hoorn

Maelsonstraat 3
1624 NP Hoorn
T. 0229 257 257

Locatie Purmerend

Waterlandlaan 250
1441 RN Purmerend
T. 0299 457 457

Locatie Volendam

Heideweg 1b
1132 DA Volendam
T. 0229 257 500

Postbus 600, 1620 AR Hoorn

www.dijklander.nl
info@dijklander.nl

WLZ-26365-NL 10 december 2020